

provincie groningen

milieu- effectrapportage

hoofdstuk verwijdering

**milieubeleidsplan
provincie groningen
1995-1998**

richtlijnen

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan de leden van de werkgroep m.e.r.
hoofdstuk verwijdering
Milieubeleidsplan Groningen

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U-93/Go/ao/523-31

onderwerp
Vastgestelde richtlijnen

doorkiesnr.
030 - 347626

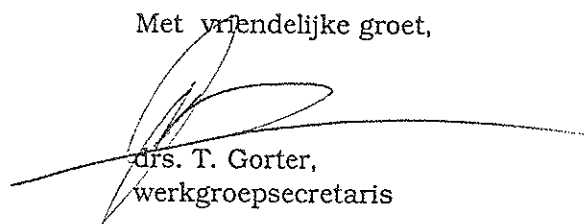
Utrecht,
6 december 1993

Geachte werkgroepleden,

Bij deze doe ik u de richtlijnen toekomen voor het MER over het hoofdstuk verwijdering van het milieubeleidsplan provincie Groningen 1995-1998, zoals deze op 24 november jl. zijn vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten van Groningen (523-30). Het advies van de Commissie is, met uitzondering van de samenvatting en de inleiding vrijwel geheel overgenomen.

Mocht u naar aanleiding van de vastgestelde richtlijnen nog willen reageren dan verneem ik dit graag van u.

Met vriendelijke groet,

drs. T. Gorter,
werkgroepsecretaris

Bijlage: 1

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

Hoofdstuk Verwijdering Milieubeleidsplan
Provincie Groningen 1995-1998

RICHTLIJNEN

1. INLEIDING

De provincie Groningen is voornemens vóór 1 maart 1995 het Milieubeleidsplan 1995-1998 (MBP) vast te stellen. Dit (integrale) milieubeleidsplan zal betrekking hebben op een groot aantal milieuthema's, waaronder de verwijdering van afvalstoffen. Het hoofdstuk Verwijdering van het MBP treedt in de plaats van de huidige provinciale afvalstoffenplannen. In de startnotitie is reeds gesteld dat in dit hoofdstuk beleid zal worden geformuleerd ten aanzien van de verwijdering van huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval, bouw- en sloopafval, kantoor-, winkel- en dienstenaafval, industrieel afval, reinigingsdienstenaafval, niet specifiek ziekenhuisafval, shredderafval, autowrakken, gevaarlijk afval, agrarisch afval/groenafval, baggerslib, zuiveringsslib (1) en verontreinigde grond.

Volgens het Besluit milieu-effectrapportage is het opstellen van een milieu-effectrapport (MER) - als hulpmiddel bij de besluitvorming - ten aanzien van een plan voor de verwijdering van afvalstoffen verplicht.

De wijze waarop het MBP zal worden voorbereid, alsmede de daartoe in te zetten middelen, zijn omschreven in de zgn. "Bestuursopdracht Milieubeleidsplan 1995-1998". Deze bestuursopdracht is behandeld in de vergadering van de statencommissie milieuzaken op 9 maart 1993.

De belangrijkste momenten in de m.e.r.-procedure zijn het vaststellen van de startnotitie (het voornemen), waarmee de procedure aanvangt, vervolgens het vaststellen van de richtlijnen en daarna het milieu-effectrapport.

De startnotitie is inmiddels door Provinciale Staten vastgesteld in hun vergadering van 30 juni 1993 en heeft vervolgens voor een ieder ter inzage gelegen vanaf 5 juli 1993 tot en met 13 augustus 1993. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld op de startnotitie te reageren.

Gedurende deze termijn zijn inspraakreacties ingekomen van:

- 1.- Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen;
- 2.- Samenwerkingsverband Afvalstoffenverwijdering Oost-en Zuidoost Groningen (SOZOG);
- 3.- Gemeente Veendam.

Deze inspraakreacties zijn als bijlagen bij deze richtlijnen gevoegd (bijlagen onder nrs. 3 en 4.)

Bij brief van 3 september 1993 heeft de Commissie voor de m.e.r. haar advies in de vorm van concept-richtlijnen uitgebracht. De aanbiedingsbrief en een samenvatting van het advies van de Commissie voor de m.e.r. gaan als bijlagen 1 en 2 hierbij.

De onderhavige richtlijnen zijn opgesteld op basis van de bestuursopdracht, de startnotitie, het advies van de Commissie voor de m.e.r. en de ingekomen reacties.

Met betrekking tot de richtlijnen dient nog te worden opgemerkt dat deze betrekking hebben op een strategisch beleidsplan. Er is geprobeerd aan te sluiten bij het abstractieniveau van het vast te stellen beleidsplan en alleen die elementen in de richtlijnen op te nemen, die hiervoor relevant zijn. Om die reden is het gebruikelijke hoofdstuk "Beschrijving van de bestaande toestand van het milieu" niet als zodanig in deze richtlijnen terug te vinden, maar uitgewerkt in de vorm van een knelpuntenanalyse van het afvalbeleid. (zie hoofdstuk 4.)

2. WISSELWERKING TUSSEN HOOFDSTUK VERWIJDERING EN MER

Een goede wisselwerking tussen het opstellen van het hoofdstuk Verwijdering en het MER kan leiden tot een nuttige inbreng van m.e.r.

Door de wisselwerking kan worden bereikt dat m.e.r. niet alleen dient voor het zichtbaar maken van gevolgen voor het milieu van beleidsalternatieven,

maar ook voor het genereren van bouwstenen voor beleid. Daarom ligt het in het voornemen om bij de voorbereiding van het hoofdstuk Verwijdering te streven naar een voortdurende inbreng van de milieu-aspecten.

Op basis van concepten van het MER kunnen delen van het ontwerp-hoofdstuk Verwijdering worden opgesteld. Daarmee worden de milieu-effecten van het afvalbeleid in het planvormingsproces betrokken. Meer concreet zullen, voor het meest milieuvriendelijke alternatief, instrumenten worden ontwikkeld waarmee de kans op het realiseren van de beleidsdoelen, die voor een bepaalde afvalstroom zijn gesteld, zo groot mogelijk is. Dit kan ertoe leiden dat door het MER voor de uitvoering van het beleid meer mogelijkheden binnen het gezichtsveld komen. Aldus ontstaat de mogelijkheid de voor- en nadelen voor het milieu af te wegen tegen de inzet van instrumenten.

Met de hier beschreven aanpak wordt voorkomen dat in bestuurlijk overleg over het ontwerp-hoofdstuk Verwijdering afspraken zouden worden gemaakt, die bij het opstellen van het MER nauwelijks keuzemogelijkheden openlaten. Dit betekent o.a. dat ten behoeve van de planvoorbereiding en het bestuurlijk overleg de relevante milieu-aspecten zullen worden benoemd en uitgewerkt.

Omdat met de inwerkingtreding van de Wet milieubeheer het afvalstoffenbeleid nu integraal in het Milieubeleidsplan wordt opgenomen, zullen ook de resultaten van de andere hoofdstukken van het Milieubeleidsplan, voor zover deze direct of indirect van invloed zijn op het afvalstoffenbeleid, worden betrokken bij het opstellen van het MER en het hoofdstuk Verwijdering. (bv.doelgroepen, milieuzorg en handhaving)

3. VORM EN PRESENTATIE

In het MER zullen verschillende onderwerpen worden beschreven, die ook onderdeel zijn van het hoofdstuk Verwijdering. Het betreft met name de probleem- en doelstelling en het voorgenomen beleid.

Uit het MER moet blijken welke essentiële keuzen zullen worden gemaakt. Ook de randvoorwaarden en criteria voor het opstellen en vergelijken van de verschillende alternatieven, evenals de wijze van vergelijken, zullen worden besproken.

Onderbouwende informatie zal in bijlagen bij het MER worden opgenomen. Daartoe behoren o.a. een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

4. HUIDIGE SITUATIE EN PROBLEEMSTELLING

De milieu-effecten van afvalbeleid treden op van het lokale tot het mondiale schaalniveau en zijn op elk schaalniveau verschillend van aard. Reductie, hergebruik van afval en beperking van emissies naar lucht en grondwater zijn echter altijd positief in hun gevolgen voor het milieu op een of meer van deze schalen. Het is echter ondoenlijk en ook niet zinvol in het MER de milieugevolgen op al deze schaalniveaus te beschrijven. In hoofdstuk 8 van deze richtlijnen (Milieugevolgen) wordt hier nader op ingegaan. Daarom wordt in deze richtlijnen het gebruikelijke hoofdstuk "bestaande toestand van het milieu" uitgewerkt in de vorm van een knelpuntenanalyse van het afvalbeleid.

Korte beschrijving huidige afvalbeleid

Aangegeven wordt welk beleid voor de verschillende categorieën afvalstoffen op dit moment krachtens de huidige afvalstoffenplannen wordt gevoerd. Omdat de ontwikkelingen in het landelijk beleid de laatste jaren zeer snel zijn

gegaan zullen de verschillen tussen het vigerend provinciaal beleid en het nationaal en interprovinciaal beleid worden aangegeven. Daarbij wordt tevens vermeld in hoeverre de recente ontwikkelingen worden vertaald naar de Groningse situatie. Uiteindelijk moeten de specifieke knelpunten worden beschreven die aanleiding geven tot het bijstellen van het beleid.

Analyse van knelpunten in het afvalbeleid

Hier wordt aangegeven in hoeverre het resultaat van het huidige beleid aansluit bij, of afwijkt van de doelstellingen van dat beleid. De hieruit voortkomende analyse van knelpunten (zie ook de startnotitie) heeft daarmee het karakter van een evaluatie van het huidige afvalstoffenbeleid, van het instrumentarium en de implementatie ervan en motiveert mede de noodzaak van nieuw beleid.

Voor de beschrijving van de knelpunten in de hoeveelheden afval zal per categorie afvalstoffen zo gedetailleerd mogelijk het aanbod (preventie, hergebruik, storten) worden aangegeven, evenals de be- en verwerkingsmogelijkheden (inclusief de capaciteit ervan) en de afzetmogelijkheden. Tevens zal worden ingegaan op mogelijke toekomstige knelpunten, bijvoorbeeld als gevolg van de groei van het afvalaanbod of het niet (tijdig) kunnen realiseren van de gewenste afvalverwijderingsstructuur. Deze beschrijving gaat uit van verschillende groeiscenario's voor het afvalaanbod.

Ook dient het MER inzicht te verschaffen in de mate van hergebruik en preventie van afvalstoffen.

Voorts zullen de bestuurlijk/organisatorische knelpunten, die een efficiënte wijze van afvalverwijdering belemmeren, worden geïnventariseerd. Tevens zullen procedurele knelpunten worden beschreven.

Analyse van de knelpunten in de milieutoestand

Ook zullen knelpunten worden beschreven in het streven naar de gewenste milieukwaliteit (door zogenaamde "lekken in de verwijderingsketen"). Hierbij kan worden gedacht aan bodem- en waterverontreiniging, luchtverontreiniging en geurhinder als gevolg van activiteiten op het terrein van afvalbe- en verwerking of het ontbreken van dergelijke activiteiten. Ook reeds gesloten afvalbe- en verwerkingsinrichtingen (waaronder stortplaatsen) kunnen een knelpunt vormen, bijvoorbeeld bij de uitvoering van het nazorgbeleid.

Probleemstelling

De beschrijving van de knelpunten levert de formulering van de probleemstelling voor het MER. Daarbij wordt getracht een concrete invulling te geven aan de planperiode zelf (1995 - 1998) en een minder concrete invulling voor de wat langere termijn (bijvoorbeeld tot de planhorizon: 2002). Daarnaast zal een beschouwing worden gegeven voor de periode tot tenminste 2010 (NMP-ijkjaar) (2), waarbij wordt ingegaan op de mogelijke knelpunten die zullen optreden als gevolg van het benutten van de bestaande stortcapaciteit en de geplande levensduur van verbrandingscapaciteit van het Groningse afval; het is overigens duidelijk dat de levensduur per inrichting zal verschillen. De probleemstelling leidt vervolgens tot het formuleren van de doelen van het beleid in het provinciaal Milieubeleidsplan. De probleemstelling en de daaruit afgeleide doelstellingen bepalen het terrein waarbinnen beleidsalternatieven moeten worden gezocht.

De voorgenomen activiteit is het vaststellen van het onderdeel van het Milieubeleidsplan inzake de verwijdering van diverse categorieën afvalstoffen. In de startnotitie is als doelstelling op hoofdlijnen voor het toekomstige afvalbeleid van de provincie Groningen vermeld:

"beheersing en sturing van afvalstromen zodanig, dat het ontstaan van afval zo veel mogelijk wordt voorkomen, zo veel mogelijk afval wordt hergebruikt of nuttig toegepast, het overblijvende afval wordt verbrand (3) en alleen het niet verbrandbaar afval wordt gestort."

Richtinggevend voor het afvalstoffenbeleid in de provinciale afvalstoffenplannen zijn de doel- en taakstellingen op rijksniveau. Inzichtelijk zal worden gemaakt hoe de voornemens uit het Tienjarenprogramma Afval 1992-2002 van het Afval Overleg Orgaan (het A.O.O.), het Nationaal Milieubeleidsplan Plus (NMP+), de Notitie Preventie en Hergebruik en het Meerjarenplan Verwijdering gevaarlijke afvalstoffen zullen worden vertaald naar de Groningse situatie.

Daarbij is het van belang welke ijkjaren bij het opstellen van provinciale scenario's worden gekozen. Deze zullen zoveel mogelijk worden afgestemd op de ijkjaren uit de genoemde plannen.

In het hoofdstuk Verwijdering wordt aangegeven hoe de doelstellingen en taakstellingen van het afvalstoffenbeleid zullen worden gerealiseerd (geld, informatie, stimuleringsprojecten, doelgroepenbenadering). Daarmee wordt het kader geboden voor het concrete uitvoeringsniveau (realiseren preventie, inzameling, be- en verwerking, eindbestemming, nazorg). Hierbij behoren ook randvoorwaarden, criteria en methodiek voor locatiekeuzes. Er zal een duidelijk overzicht worden gegeven hoe de verschillende procedures bij de realisering van de doelstellingen verlopen en met elkaar samenhangen.

In het ontwerp-hoofdstuk Verwijdering zullen de toetsingskaders voor de vergunningverlening worden aangegeven.

In het ontwerp-hoofdstuk Verwijdering en het MER worden de einddoelstellingen en de bijbehorende tussendoelstellingen duidelijk beschreven. Per schakel in de verwijderingsketen van de diverse categorieën afvalstoffen wordt aangegeven welke de taakstellingen zijn en hoe deze zullen worden bereikt.

Aangegeven wordt hoe de positie is van het huidige en toekomstige Groninger afvalstoffenbeleid in interprovinciaal verband en hoe de samenwerking met de gemeenten, samenwerkingsgebieden en andere doelgroepen is/wordt georganiseerd.

Gegeven het toenemend belang dat aan preventie en hergebruik wordt gehecht, zowel in het overheidsbeleid als binnen de industrie en huishoudens, is het mogelijk dat de taakstellingen daarvoor in de komende jaren verder zullen worden bijgesteld. Dergelijke bijstellingen, welke verder gaan dan de nu landelijk geldende taakstellingen, zullen door middel van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's binnen het Groninger afvalstoffenbeleid worden verwerkt.

Verder zal de samenhang worden aangegeven met het beleid ten aanzien van de afvalstromen zuiveringsslib, tarragrond, GFT "niet-huishoudens" en KCA van "niet-huishoudens".

6. VOORGENOMEN BELEID EN ALTERNATIEVEN

6.1 Te beschouwen alternatieven

In het MER moet het voorgenomen beleid, alsmede alternatieven daarvoor, worden beschouwd. Bij de beschrijving van het voorgenomen beleid zal tevens een beeld worden geschetst van het beleid tot de planhorizon (2002) (4).

Op de ontwikkeling van alternatieven wordt ingegaan in paragraaf 6.2. In het MER zullen, naast het voorgenomen beleid, in ieder geval aan de orde komen:

- Referentiesituatie:

Dit betreft de situatie waarin het huidige beleid wordt voortgezet. Deze situatie dient als referentie voor het voorgenomen beleid. Voor de beschrijving van deze situatie zal gebruik worden gemaakt van de in hoofdstuk 4 genoemde beschrijving van het huidig gevoerde beleid.

- Meest milieuvriendelijk alternatief:

Bij dit alternatief worden de meest vergaande, maar nog wel realistische opties voor de uitvoering van het beleid voor preventie en hergebruik, en best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu gehanteerd. Op dit alternatief wordt uitvoeriger ingegaan in paragraaf 6.3.

6.2 Ontwikkeling van alternatieven

In paragraaf 6.2.1 wordt ingegaan op een mogelijke methodiek voor het ontwikkelen van alternatieven. Daarna worden in paragraaf 6.2.2 de inhoudelijke aspecten van de alternatieven besproken.

6.2.1 Methodische aspecten

In een milieubeleidsplan komen vele beleidsbeslissingen aan de orde. Het is niet mogelijk om alle beleidsbeslissingen in het MER te beschouwen. In het MER zullen slechts de belangrijkste beleidsbeslissingen (inclusief alternatieven voor deze beslissingen) uitvoerig aan de orde komen. Enkele samenhangende alternatieven dienen ontwikkeld te worden door het maken van combinaties van belangrijke beleidsbeslissingen. Bij de ontwikkeling van alternatieven kunnen de volgende stappen worden onderscheiden:

A Selectie van relevante punten waarover beslissingen moeten worden genomen.

Met name zijn beleidsbeslissingen over de in paragraaf 6.2.2 genoemde vraagpunten van belang. Bij de selectie van relevante beleidsbeslissingen kan de analyse van knelpunten (zie hoofdstuk 4) als eerste uitgangspunt dienen.

In het MER zullen vooral beslissingen aan de orde komen die kenmerkend zijn voor de problematiek in de provincie Groningen. Op beleidsvragen waarover op landelijk niveau reeds besluiten zijn genomen (bijvoorbeeld het prefereren van verbranden boven storten), wordt dan ook niet ingegaan. De landelijk erkende verwijderingsdoelstellingen van de verschillende afvalstromen, voor wat betreft preventie, hergebruik, verbranden en storten zijn daarom een vaststaand uitgangspunt waarvoor geen alternatieven zullen worden ontwikkeld.

Beleidsvragen over regionale- en samenwerking in NAO-verband alsmede over de te kiezen be- en verwerkingsmethoden en de daarvoor benodigde capaciteit zullen zoveel mogelijk worden beantwoord. Tevens zal worden aangegeven welke eisen ten aanzien van het benodigde voorzieningenniveau bij afvalinrichtingen gelden, specifiek voor de provincie Groningen. Het gaat hier niet om beslissingen op uitvoeringsniveau; deze kunnen bij m.e.r.-procedures ten behoeve van de vergunningverlening voor inrichtingen aan de orde komen.

B Combineren van beleidsbeslissingen inzake de onder A geselecteerde punten tot alternatieven.

Als eerste stap zal een aantal alternatieven worden gegenereerd (het precieze aantal is afhankelijk van het aantal geselecteerde beleidsbeslissingen). De alternatieven zullen worden ontwikkeld binnen de bestaande beleidsruimte van de provincie. Vervolgens zal een verdere selectie van alternatieven plaatsvinden, waarbij de realiteitswaarde een belangrijk criterium is. Daarbij is het noodzakelijk beleidsprioriteiten te expliciteren.

Bij deze selectie van alternatieven speelt informatie een belangrijke rol. Dit betreft zowel feitelijke informatie, zoals de milieusituatie en aspecten van doelmatigheid, alsook methodische informatie, dat wil zeggen informatie over de wijze waarop de feitelijke informatie wordt geaggregeerd, beoordeeld en afgewogen. In de hoofdstukken 8 en 9 van deze richtlijnen wordt nader ingegaan op de alternatievenafweging.

6.2.2 Inhoudelijke aspecten

In het navolgende wordt een aantal vraagpunten opgesomd, waaraan bij het ontwikkelen en selecteren van alternatieven aandacht kan worden besteed.

a. Hoe ziet de gewenste toekomstige verwijderingsketen er uit?

1. Welke modules zijn in de gewenste verwijderingsketen te onderscheiden? (5)?
2. Voor welke categorieën afvalstoffen is een bepaalde module van belang? (6)
Deze beleidsvraag heeft met name betrekking op:
 - het al of niet uitbreiden van de functie van de centrale scheidingsinstallatie (VAGRON), voor wat betreft de samenwerkingsgebieden en de deelstromen;
 - de verwerking van de natte doorval bij de VAGRON;
 - voorscheiding van een gedeelte van of van al het Groninger afval dat in de vorm van RDF naar de VAM gaat;
 - de Groninger afvalstoffen die binnen de gegeven verbrandingscapaciteit van de GAVI te Wijster kunnen worden verbrand;
 - het vervoer (weg-, water- of railvervoer) en overslag van afval;
 - het al of niet in gebruik nemen van een warmtekrachtkoppelinginstallatie (WKK) te Pekela voor de verbranding van pulperafval en RDF (initiatief bij EGD e.a.).
3. Bij de beschrijving van de beleidsalternatieven zal het groeipercentage van het afvalaanbod gevarieerd worden, teneinde de gevoeligheid van het voorgenomen beleid voor deze varianten zichtbaar te maken.
4. Aangegeven zal worden voor welke van de 30 prioritaire afvalstromen uit de VROM-notitie "Preventie en Hergebruik" een speciaal op preventie en hergebruik gericht beleid ontwikkeld zal worden en hoe dit beleid samenhangt met dat van de landelijke overheid (zie ook hoofdstuk 5 van deze richtlijnen).
5. Welke onderlinge verhouding van modules wordt nagestreefd? Op welke taakstellingen zijn deze gebaseerd?
6. Met name de wijze waarop uitvoering gegeven gaat worden aan het beleid is van belang. Bijvoorbeeld op welke wijze de doelgroepen gestimuleerd worden initiatieven te ontplooiën op het gebied van hergebruik en preventie. Hierbij kan worden gedacht aan de effecten van milieuzorgsystemen en milieuverlagen van vergunningplichtigen.
7. Uitgaande van de gehanteerde taakstellingen voor afvalstromen zal moeten worden aangegeven welke consequenties deze hebben voor de omvang van be-

en verwerkingsinrichtingen (waaronder stortplaatsen). In de huidige planvorming zal een gemotiveerde capaciteitsberekening worden meegenomen.

8. Op welke schaal (regionale, provinciale, bovenprovinciale schaal) worden deelprocessen zoals compostering en verbranding gerealiseerd?
 9. Voor zover nodig en mogelijk zal worden aangegeven welke minimumcapaciteit be- en verwerkingsinrichtingen dienen te hebben teneinde tot een milieuhygiënisch en bedrijfseconomisch verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen komen.
 10. Voor een deel van de hierboven genoemde aspecten kan in het MER worden worden verwezen naar het hoofdstuk "reeds genomen besluiten" en de aan die besluiten ten grondslag liggende (milieu)studies.
 11. Aan welke lokatiecriteria dient bij uitbreiding en oprichting van be- en verwerkingsinstallaties te worden voldaan?
Dit kan leiden tot criteria die gegroepeerd worden per deelbelang. Deelbelangen zijn bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, milieuhygiëne, waterhuishouding en doelmatigheid van de afvalverwerking (7).
Voor locatiekeuzecriteria wordt voorts verwezen naar het Tienjarenprogramma afval van het A.O.O.
- b. Op welke wijze en op welke termijn wordt de gewenste verwijderingsstructuur gerealiseerd?
1. Binnen welke termijnen zouden de verschillende onderdelen van de gewenste verwijderingsstructuur gerealiseerd moeten zijn teneinde de gewenste verwijderingsstructuur te verwezenlijken?
 2. Welke taakverdeling tussen de provincies en het Noordelijk Afval Overlegorgaan (NAO) wordt gehanteerd (8)?
 3. Welke doelgroepen worden onderscheiden?
 4. Welke taakverdeling tussen provincie en (samenwerkende) gemeenten wordt gehanteerd (9)?
 5. Welk instrumentarium (voorlichting, financiële ondersteuning e.d.) wordt gehanteerd?
 6. Welke maatregelen worden op andere beleidsterreinen door de provincie getroffen, die van invloed zijn op hoeveelheid en samenstelling van het geproduceerde afval?
 7. Wordt afzet van produkten van recycling gestimuleerd?
 8. Welke regelgeving wordt gehanteerd ten aanzien van exploitatie en beheer van stortplaatsen, composteerinrichtingen, afvaloverslagstations, baggerspeciedepots, autowrakkeninrichtingen, depots voor verontreinigde grond en verbrandingsinstallaties?
- c. Hoe wordt de voor zowel korte als lange termijn gewenste structuur in stand gehouden?
1. Hoe wordt de voor zowel de korte als de lange termijn gewenste structuur in stand gehouden? Hoe zou dit bij realisering van de alternatieven geschieden?
 2. Met welke capaciteit?
 3. Met welke taakverdeling?

(b.v. wordt een zo effectief en efficiënt mogelijke handhaving nagestreefd door de uitvoering van provinciale handhavingstaken over te dragen aan op regionale schaal samenwerkende gemeenten)?

4. Met behulp van welk instrumentarium?
(b.v. financiële regelingen zoals transportkostenverevening, uniforme dan wel gedifferentieerde verwijderingstarieven etc.)?,
5. Welke voorzieningen worden getroffen in geval door onvoorziene omstandigheden (tijdelijke) uitbreiding c.q. vervanging van verwerkingscapaciteit noodzakelijk zal zijn?
6. Hoe worden nieuwe ontwikkelingen/technieken die tijdens de planperiode ter beschikking komen, ingepast?
7. Hoe wordt een voldoende mate van nazorg voor stortplaatsen gegarandeerd? En voor bepaalde baggerdepots (bv. voor kwik-slib) ?
8. Hoe vindt handhaving plaats bij specifieke inrichtingen, die veel kans op milieuverontreinigingen kunnen geven?
9. Welke prioriteitsstelling vindt plaats bij de handhaving in de keten van de afvalverwijdering; waar vindt wat plaats?
Met welke capaciteit wordt het handhavingsprogramma uitgevoerd?

6.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.

Artikel 7.10, lid 3 van de Wet milieubeheer luidt:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

Het meest milieuvriendelijke alternatief dient zodanig gedetailleerd te worden beschreven dat vergelijking met de andere alternatieven mogelijk is. Met name dient meer op een extra inzet van middelen en het effect daarvan op de afvalstromen te worden ingegaan, dan dat verdergaande taakstellingen worden geformuleerd. De taakstellingen zijn immers op landelijk niveau al grotendeels vastgelegd.

Het meest milieuvriendelijk alternatief kan zich van de andere alternatieven onderscheiden door bijvoorbeeld:

- het zo snel mogelijk beëindigen van uit milieuhygiënisch oogpunt ongewenste situaties en afvalverwijderingsstructuur;
- een maximale inzet van beschikbaar instrumentarium en de ontwikkeling van benodigde aanvullende instrumenten;
- een maximale provinciale inspanning bij de handhaving;
- een set van criteria en randvoorwaarden voor locatiekeuzen, die zodanig geoperationaliseerd zijn en in prioriteitsvolgorde zijn gezet, dat zij tot de meest-milieuvriendelijke locatiekeuzen zullen leiden;
- de keuze voor best bestaande technieken en de meest milieuvriendelijke verwerkingstechnieken;
- de keuze voor de meest milieuvriendelijke wijze van transport (per schip of per trein).

Het meest milieuvriendelijk alternatief dient een realiseerbaar alternatief te zijn. Vandaar ook dat het voor de besluitvorming interessant is een kostenindicatie van het meest milieuvriendelijke alternatief aan te geven, ofschoon dat in het kader van m.e.r. niet verplicht is.

7. TE NEMEN EN GENOMEN BESLUITEN

In het MER wordt aangegeven welke besluiten ten grondslag liggen aan het in het MBP (hoofdstuk Verwijdering) uitgewerkte beleid en wat de status is van die besluiten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan besluiten over de realisering van verbrandingscapaciteit. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze de besluitvorming over het MBP (hoofdstuk Verwijdering) tot stand komt, en voor wie de inhoud ervan gevolgen zal hebben. Hierbij zal tevens worden ingegaan op de mate van bindendheid van de besluiten.

Indien er (milieu)studies ten grondslag liggen aan reeds genomen besluiten kan hiernaar in het hoofdstuk Verwijdering en het MER worden verwezen ter onderbouwing van de gemaakte keuzen. Er dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt in reeds genomen besluiten enerzijds en aannames en uitgangspunten in het hoofdstuk Verwijdering van het MBP en het MER anderzijds.

In de planperiode te verwachten besluiten, die van invloed zullen zijn op het afvalbeleid gedurende de planperiode, zullen hier globaal worden besproken. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan mogelijke besluiten van de Rijksoverheid en het A.O.O. op het gebied van preventie van afvalstoffen, alsmede aan in NAO-kader gemaakte afspraken voor de regio Noord-Nederland.

Ontwikkelingen die plaatsvinden op basis van het vigerende beleid worden alleen buiten beschouwing gelaten in dit milieu-effectrapport indien:

- de principebesluiten de beleidsbeslissingen in het hoofdstuk Verwijdering niet bij voorbaat doorkruisen;
- het besluit al anderszins in een MER wordt meegenomen (bijvoorbeeld over zuiveringsslib).

In dit hoofdstuk wordt toegelicht dat het MBP (hoofdstuk Verwijdering) als toetsingskader zal dienen voor de beschikkingen inzake vergunningaanvragen voor afvalbe- en verwerkingsinrichtingen.

8. MILIEUGEVOLGEN

De milieugevolgen van het in het hoofdstuk Verwijdering voorgenomen beleid, alsmede van de alternatieven voor dat beleid, spelen zich af op verschillende schaalniveaus. Uitputting van grondstoffen, bijvoorbeeld, speelt zich af op mondiale schaal, luchtverontreiniging door afvalverbranding op continentale schaal. Daarbij is een kwantitatieve weergave van de milieugevolgen van het beleid op water, bodem, lucht, grondstoffen en energieverbruik niet noodzakelijk om een goed beeld te geven van de effecten van het beleid. In dit hoofdstuk dienen wél de gevolgen van het afvalbeleid op de afvalstromen zelf te worden beschreven alsook de milieu-effecten op het niveau van de concrete afvalbe- en verwerkingsactiviteiten.

Methodiek

Bij het beschrijven van effecten gerelateerd aan de gekozen verwijderingsketen kan een systeembenadering worden gevolgd. De stromen uit en naar het milieu (bezien vanuit het verwijderingssysteem) bieden een maat voor de milieu-effecten van het verwijderingssysteem. Het betreft stromen in termen van (vermindering van) onttrekkingen van grondstoffen, emissies van (afval)stoffen, ruimtebeslag etc. Milieu'winst' in termen van opgewekte energie, het beschikbaar komen van secundaire grondstoffen en dus het verminderen van milieubelasting voor het opwekken van primaire energie en primaire winning van grondstoffen volgt ook uit de beschrijving van deze stromen.

Omdat een van de voornaamste doelstellingen van het afvalstoffenbeleid van de provincie Groningen gericht is op meer preventie en hergebruik, zal tevens kwantitatief voor alle afvalstromen weergegeven worden hoe deze zich gedragen

in de onderscheiden beleidsalternatieven. De verdeling van de hoeveelheden afvalstromen over de verschillende schakels in de afvalverwijderingsketen (preventie, hergebruik, verbranding etc.) dient dus te worden aangegeven. Van groot belang is uiteraard welke preventie wordt gerealiseerd. Op deze wijze wordt in deze effectbeschrijvingen aangehaakt bij de bron-gerichte koers van het afvalstoffenbeleid.

Milieu-effecten afvalbeleid.

Aangegeven zal worden in hoeverre de 'knelpunten afvalbeleid' (zie hoofdstuk 4) door voorgenomen beleid en alternatieven worden opgelost.

Milieu-effecten van afvalverwerking.

Bij de beschrijving van de milieu-effecten van de afvalverwijdering zal worden voortgebouwd op de beschrijving van de 'bestaande knelpunten milieutoestand' (onderdeel van hoofdstuk 4, 'huidige situatie en probleemstelling'). In dat geval gaat het om concrete verontreinigingen en aantastingen op inrichtingsniveau. Uit deze beschrijving zal naar voren komen in welke mate het voorgenomen beleid en de alternatieven oplossingen bieden voor de beschreven knelpunten.

Negatieve milieu-effecten nieuw afvalbeleid.

Naast de verbeteringen als gevolg van het voorgenomen beleid en het meest milieuvriendelijk alternatief zal ook aan de mogelijk negatieve milieu-effecten van de alternatieven aandacht worden besteed. Gedoeld wordt op milieugevolgen die kunnen optreden bij bepaalde vormen van hergebruik en nuttige toepassing, energiegebruik en hinder.

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Uit de vergelijking van de alternatieven dienen duidelijk de verschillen tussen de alternatieven naar voren te komen.

In de vergelijking van de alternatieve beleidsopties dient een toetsing aan de uitgangspunten zoals genoemd in hoofdstuk 5 centraal te staan. Waar deze doelstellingen zijn vertaald in getalsmatige taakstellingen (bijvoorbeeld 10% preventie conform het NMP-Plus voor alle afvalstromen te zamen) zullen de beleidsopties daaraan getoetst worden. Bij dit deel van de vergelijking van de alternatieven zal zoveel mogelijk met hoeveelheden afvalstoffen en de verdeling daarvan over de schakels van de afvalverwijderingsketen worden gewerkt. De vergelijking zal zowel per afvalstroom als voor alle afvalstromen gezamenlijk worden gemaakt. In de vergelijking zullen de doelmatigheidsaspecten uit de Wet Milieubeheer worden meegenomen. Gezien het strategische niveau en de beperkte meetbaarheid van de effecten op dat niveau, zal genoemde vergelijking het karakter van een kwalitatief deskundigen oordeel dragen.

De methode voor effectbeschrijving uit hoofdstuk 8 biedt de mogelijkheid om kengetallen te genereren, zodat tot op zekere hoogte een kwantitatieve vergelijking van de milieu-aspecten gerelateerd aan de verschillende alternatieven mogelijk wordt. Wel is hierbij het gevaar aanwezig van het introduceren van schijnnaauwkeurigheid. Een gevoeligheidsanalyse kan dit risico inperken.

Hoewel niet verplicht in het kader van m.e.r., zal bij de vergelijking van de alternatieve beleidsopties een kostenindicatie van de beleidsopties worden opgenomen, alsmede een indicatie van de explicitering van de beschikbare budgetten voor met name het beleid ten aanzien van preventie en gescheiden inzameling. Ook de overige factoren (zoals acceptatie en organisatie) die de keuze voor en de vormgeving van het voorgenomen beleid hebben bepaald, zullen bij de vergelijking van alternatieven worden betrokken.

10. LEEMTEN IN KENNIS

Een overzicht van de leemten in kennis en informatie die na de analyses van de milieu-effecten zijn overgebleven en die tot onvolledigheid leiden, zal in het MER worden gegeven, alsmede de redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan. Gegevens die voor de besluitvorming cruciaal zijn, zullen niet tot de leemten in kennis behoren. Aangegeven moet worden wat de gevolgen van deze leemten in kennis zijn voor de besluitvorming en op welke wijze daarmee wordt omgegaan.

11. EVALUATIE ACHTERAF

Het onderzoeksprogramma voor de zogenaamde "evaluatie-achteraf" moet worden vastgesteld bij het nemen van het besluit, in dit geval dus bij het vaststellen van het MBP door Provinciale Staten. Dit onderzoeksprogramma zal worden gecombineerd met het opstellen van het MER. Dat maakt het mogelijk om het onderzoeksprogramma te richten op het evalueren van de voortgang in de uitvoering van het geformuleerde beleid. Overwogen zal worden om ook de criteria en randvoorwaarden voor de locatiekeuzen bij de evaluatie te betrekken.

Gezien de complexiteit en de dynamiek van de problematiek behoort het beleid voortdurend te worden geëvalueerd; het evaluatie-onderzoek wordt daarmee een continue taak. Zo wordt het mogelijk om bij de uitvoering van het beleid in te spelen op de zich voordoende ontwikkelingen. Door beleidsaanpassingen kan dan tijdig worden gereageerd op nieuwe inzichten in de milieuproblematiek, veranderende ideeën over het afvalbeleid en problemen in de planuitvoering. De evaluatie leidt dan tot continuïteit in de beleidsontwikkeling. De functie van het MBP wordt daarmee versterkt. Het verdient aanbeveling bij de evaluatie kwantitatieve doelstellingen te formuleren, waarbij duidelijkheid over de te hanteren ijkjaren is gewenst.

De volgende aspecten zullen in ieder geval in het onderzoeksprogramma worden opgenomen:

- * de positie van het evaluatie-onderzoek in de plan-uitvoering;
- * de wijze waarop de resultaten van de evaluatie worden teruggekoppeld naar de plan-uitvoering;
- * de te onderzoeken variabelen;
- * de te hanteren methoden en technieken van onderzoek;
- * het moment en de wijze van verslaglegging van de evaluatie.

Hierbij wordt gewezen op het belang van de registratie van vrijkomende afvalstoffen voor de evalueerbaarheid van het afvalstoffenbeleid.

12. SAMENVATTING VAN HET MER

In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER worden weergegeven. De samenvatting dient aan het bevoegd gezag en aan een zo breed mogelijk publiek voldoende inzicht te geven voor de beoordeling van het MER en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

